

بررسی مهم‌ترین روش جوان سازی (Renovation) ترون در فضای سبز

شهر تهران

محسن کافی

عضو هیئت علمی وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری و عضو شورای آموزش و پژوهش سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهر تهران.

گیاه ترون یا برگ نو از خانواده زیتون سانان یکی از مهم‌ترین گیاهان پرچینی در فضای سبز محسوب می‌گردد. این گیاه که با عادت رشدی نیمه همیشه سبز تا همیشه سبز بعنوان یکی از مهم‌ترین عناصر ساختار سبز تهران می‌باشد در صورت تأمین نیازش با رشد مناسب خود و هرس فرم دهی صحیح همواره بعنوان گیاهی کم رقیب در حاشیه بلوارها و خیابان‌ها و پارک‌ها خودنمایی می‌کند. با توجه به شرایط نامساعد رشدی فضای سبز شهری از جمله وجود آلاینده‌ها، مشکلات آبیاری، عدم تغذیه صحیح این گیاه در بسیاری از مواقع پس از چند سال دچار رکورد رشدی می‌گردد که با علائمی نظیر ریزش غیر عادی برگ‌ها و تنک شدن شاخه‌ها زردی و توقف رشد طولی و گاهی پائین آمدن اصطحکام ساقه‌های اصلی و خمش پذیری غیر عادی و عدم توانایی فرم پذیری قابل مشاهده است. جوان سازی یکی از روش‌های افزایش قدرت رشدی در گیاهان است که با برنامه ریزی یک دوره هرس شدید با توجه به شرایط حاکم محیطی قدرت رشد رویشی را به گیاه باز می‌گرداند. این تحقیق به صورت مطالعه میدانی بررسی روش‌های متداول هرس جوان سازی ترون در مناطق بیست گانه تهران و مقایسه آن با توصیه منابع علمی طی سال‌های ۷۹-۱۳۷۸ صورت پذیرفت. نتایج این مطالعه و نظر سنجی نشان داد که از میان سه روش جوان سازی ترون یعنی روش یک مرحله‌ای هرس از ارتفاع ۸-۵ سانتی متری و روش دو مرحله‌ای هرس ۵۰ درصد ارتفاع در سال اول به همراه حذف نیمی از ساقه‌های مسن از ارتفاع ۸-۵ سانتی متری و حذف بقیه ساقه‌ها در سال دوم و روش سه مرحله‌ای حذف ۵۰ درصد ارتفاع و نیمی از شاخه‌های با رشد داخلی و یا خارجی (بسته به نوع هدف) در سال اول و هرس بقیه شاخه‌ها در سال دوم بهترین روش جوان سازی ترون در فضای سبز با توجه به اهمیت آن در حفظ شاخص‌های زیباشناختی فضای سبز و هم چنین هزینه‌های کارگری ناشی از هرس دستی روش دوم یعنی جوان سازی با هرس دو مرحله‌ای می‌باشد. بررسی نشان داد که حداقل ارتفاع در هرس شاخه‌های مسن بهتر است به جای الگوی ۸-۵ سانتیمتری در شرایطی که ارتفاع دیواره‌های جوی آبیاری سبب غرقاب شدن محل بریدگی می‌شود تابعی از ارتفاع آب در زمان آبیاری باشد تا هرگز محل هرس شاخه‌ها زیر آب قرار نگیرد.